

Barcelona

Bella terra

2'50 ptes.

L'ADORACIÓ DELS REIS: Taula (fragment) de Cèsar de Sesto, pertanyent a la col·lecció Estruch i exposat darrerament a la Sala Parés

NADAL-REIS

SUMARI

	Pàgina		Pàgina
Coberta, taula de Cèsar de Sesto . . .		Capells d'Hivern.	118 i 119
La Nit de Nadal, aigua-tinta de Darius Vilàs	105	Casaments distingits	120 i 121
La Sala Parés i els Establiments Maragall.	106	Butaca de primera fila, conte de N. Tassin. Reproducció en tricomia d'una copa de Jaume Mercadé.	122
El Corpus a la Catedral de Girona, tricomia d'una taula de l'Olaguer Junyent .		Un conte de 280 paraules justes, interpretació de Josep M. ^a López Picó . .	123
Album de la gentilesa, retrat de la senyoreta Isabel Bertran i Güell	107	Nous models de vestits	124 i 125
Abrics d'ara	108 i 109	El Balcó, conte de Josep Lleonat	126 i 127
El Nadal de l'Absent, poesia per Josep Carner	110 i 111	L'Esport a Catalunya	128
Les modes i els infants	112 i 113	Les noies i l'esport	129
L'Esport i les modes	114 i 115	Bells objectes per a regal	130 i 131
Les Exposicions, per Josep M. ^a Junoy. .	116 i 117	Dues institucions exemplars: una obra .	132 i 133
		Els bells relligats.	134 i 135
		Lillian Hall Davis, estrella de Cinema .	136

IL·LUSTRACIONS DE JUNCEDA, QUELUS, COLL I BENIGNE
GRAVATS DE LA UNIÓ DE FOTOGRAVADORS

Corts Catalanes, 481

NENS I NENES, DEMANEU ALS
VOSTRES PAPAS QUE US PORTIN AL

COLISEUM

A CONEIXER A
PETER PAN
EL NEN QUE NO VOLIA CREIXER

SELECCINE S. A. MADRID, BARCELONA

CASA TORRES
VESTITS I PER A
CAPELLS SENYORA

ESPECIALTAT EN ELS ENCÀRREGS A MIDA
 Pelai, 24 - Teléfon 3924 A. - BARCELONA

REIS
 OBJECTES PER A PRESENTS

GANIVETERIA
ROCA
BARCELONA
 Plaça del Pi, 3 (enfrent l'Església)

CALOX Polvor dentrífic oxigenat

L'oxigen és neces-
 sari a la vida

És indispensable per a
 l'higiene del dental

DE VENDA:
 Adrogueries, Perfumeries i Farmàcies
 — A 2 PEsSETES POT —
 Concessionari: A. PUIG.-València, 335.- Barcelona

REIS

JOGUINES INSTRUCTIVES I CIENTÍFIQUES

JOGUINES DE CORDA I ELÈCTRIQUES

LLIBRES PER A INFANTS

QUADERNS I ALBUMS PER A DIBUIX :: PINTURES,

LLÀPISSOS, ETC.

MATERIAL PER A TREBALLS MANUALS

MECCANO

RADIOTELEFONIA

GRAN ASSORTIT

PREUS REDUITS

«MATERIAL ESCOLAR I CIENTÍFIC, S. A.»

SUCESSORA DE ESTEVA MARATÀ

RONDA UNIVERSITAT, 7 — BARCELONA

LA CUBANA GIRONA & CARBONELL

ALTES
NOVE-
TATS

PER A
SENYO-
RA

LA CASA DE BARCELONA
MÉS BEN ASSORTIDA EN CINTES

RONDA DE SANT PERE NÚM. 4

C. Valentí Argenter

RAMBLA DE CANALETES, 3, 1 TALLERS, 1 - Telèfon A. 2999

RAMBLA DE CANALETES, 13, 1 PELAI, 62 - Telèfon A. 4230

Ella sempre triomfa!...

Ella sempre triomfa,
per tot arreu, quan
dona a son ESCOT,
a sos BRAÇOS i a les seves
MANS el mateix avelluta-
ment de sa CARA, usant

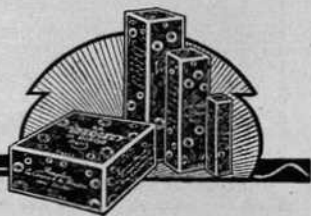
la **VELOUTY** de **DIXOR**
PARIS

No toca el vestit ni l'abric

Se'n fabrica de tres tons: blanc,
rachel i natural

De venda a totes les perfumeries
en tubs de 1, 4 i 6 ptes.

Concessionari: A. PUIG-València, 335-Barcelona

LA GENT CHIC BEU

ANIS DEL MONO

VICENS BOSCH-BADALONA

ESTEVE RIERA

Confiter i Pastisser

Pa de luxe
RAMBLA DE CANALETES 9111.
TELÉFON A 2766.
CARRER DE MALLORCA 307 i 309.
TELÉFON G. 2.

BARCELONA

PRODUCTES ROSINA

PER A LES UNGLES

ESMALT ROSINA: blanc, rosa i roig
CORALINA ROSINA, per a les ungles
MATAPELLS ROSINA: blanc i roig
AIGUA ROSINA, per a treure l'esmail

DE VENDA A TOtes LES PERFUMERIES

DIPOSIT: UNITAS, S. A.
Llibreteria, 23 i Freneria, 1. - Teléfon 1748 A

RAMON SUNYER

JOIER

MARE DE DEU DEL ROSER
Alt relleu d'esmail sobre argent 11.
Premiat amb medalla d'or a l'Exposició de les
Arts decoratives de París

Sanatori per a Diabètics

Carrer de Negrevernís (Bonanova) Barcelona
Teléfon 6346 G.

Situat en un dels indrets més agradables i el més sa dels voltants de
Barcelona, prop de l'estació de la Bonanova del carril de Sarrià i del
tranvia del carrer de Muntaner núm. 53 parats del carrer de Copèrnic

Diabetes infantil i juvenil : Diabetes
deis adultes en tots els seus graus :
Complicacions de la diabetes (Forun-
colosi, àntrax, gangrena, etc.; cata-
racts i altres trastorns de la vista, etc.)
Diabetes amb trastorns concomi-
tants dels aparells renal, circulatori,
digestiu, nerviós, etcètera.

Director: Dr. R. Carrasco Formiguera

Antic «Teaching Fellow» (membre docent) de la Harvard Medical
School de Boston (Estat Unit d'Amèrica)

CONSULTORI

Provença, 326 - BARCELONA - Tel. 2329 G.

HORES DE CONSULTA

Dimarts, dijous i dissabtes, d'onze a dos quarts de dues

Tant al Sanatori com al seu Consultori particular, el doctor
Carrasco Formiguera tracta exclusivament diabètics

BIOSCA I BOTÉY

Rambla de Catalunya, 129. — BARCELONA

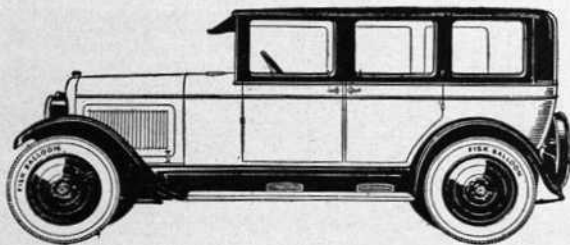
FABRICA DE LÁMPARES
TREBALLS EN BRONZE, ETC.

Reuneix totes les qualitats que solament
es troben repartides en els millors cotxes
i a un preu inferior a qualsevol d'ells.

Agència:
AUTOMOVILES, S. A.

Tallers i Garage:
Clarís, 98

FABRICACIÓ
GARANTIDA

MIRALLS

CAMALÓ

Exposició i venda:
LAURIA, 9

TINTURA JUVENIA

de GUESQUIN ~ PARIS

Aquesta meravellosa tintura es garanteix lliure de tota sal metàl·lica i completament vegetal i inòcua.

JUVENIA torna al cabell blanc el seu color natural des del castany fins al negre més bell. És antisèptica i els seus resultats són meravellosos.

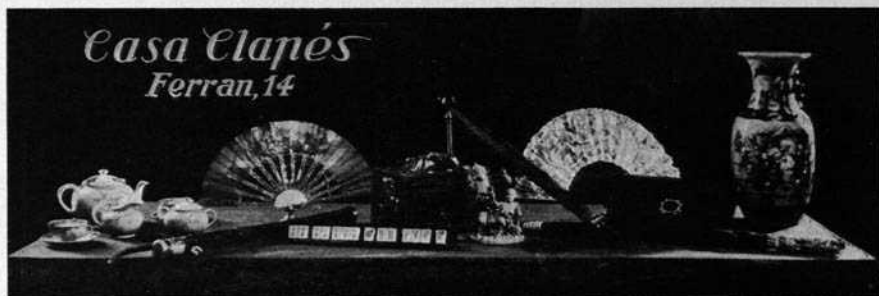
**Cap tintura és tan fàcil d'aplicar
ELS COLORS OBTINGUTS SÓN NATURALS**

FLASCO: 6'50 PTES.

DE VENDA A PERFUMERIES, ADROGUERIES I FARMACIES

Concessionari: A. PUIG, València, 335, Barcelona

R E N A R T

Art decoratiu
Pintura
i Escultura
Reproduccions
Marc

Representació de la casa
 Domenico Anderson,
 de Roma

Gravats
i Fotografies
Imatges i Altars
Decoració
policroma

CARRER DIPUTACIO, 271
 (entre Claris i Passeig de Gràcia)
 BARCELONA

FABRICA
de BOLES de BILLAR
 i accessoris

Treballs de tota mena en vori
 Únics fabricants de Mah Jongg
 Canuda, 33. - BARCELONA

FARMACIA INTERNACIONAL del Doctor J. M. Rossell

Rambla del Centre, 17. — Telèfon 1828 A. — Servei permanent. — Centre d'específics estrangers
 PERFUMERIA HIGIÈNICA. Gran stok de productes de perfumeria de les millors marques: Houbicant, Coty, Guerlain, D'Orsay
 Lasegne, Fontanis, Dorin, etc., rebuts directament de les cases productores. — Preus econòmics.

Gastrobiol Rossell, cura les enfermetats d'estómac i vies digestives. — *Pectorases del Doctor Rossell*, infalibles contra la tos.

CAMISERIA
Monllor

16, Ronda Sant Pere, 16

EXTENS ASSORTIT EN ARTICLES NACIONALS I ESTRANGERS

Dr. DURAN Metge oculista
Consulta: tots els dies feiners de 11 a 1 i els dissabtes,
dimecres i divendres de 4 a 6. Dies festius de 11 a 1.
RONDA UNIVERSITAT, 31

Dra. Teresa Campaná i Cassi
Ex-interna dels Hospitals de París - Membre de la
Société de Médecine et d'Hygiène Tropicales de Paris
Consulta de 11 a 12 i de 2 a 4. Diagona, 435, 1.º

INSTITUT QUIRURGIC
Dirigit pels Drs. EMILI MORAGAS i SIKTE PEREZ
GIRONA, 24, 1.º, 2.º

Dr. FRANCISCO X. CAIRÓ
Ronda Sant Pere, 74, 1.º, 2.º
Telèfon 265 S. P. Consulta de 3 a 5

Magneto Mea Reparació de magnetos
C. CORNET ENGINEER
CORTS, 481 TEL. 35 IL

J. ROCA, S. EN C.
Antracita, Cok per a calefacció i cuines
Servei a domicili - Muntaner, 96 - Tel. 291 G.

DR. JAUME SOLÉ
ROGER DE FLOR, 104

MALATÓ MODERN
RAMBLA DE CATALUNYA, 9, 1.º

BELLESA
Massatge - Depilació elèctrica - Ondulació
Postissos-Tintures, etc. Institut de Massatge
RAMBLA DEL CENTRE, 7 (davant del Liceu)

MULLOR - Rellotger

RELOTGES D'ESPORT

Devallada de la Presó, 8. - Telèfon 3029 A.

MOBLES BUSQUETS DECORACIÓ
PASSEIG DE GRACIA, 36 - BARCELONA

JOSEP SAULEDA Fàbrica de lones, lonetes i teles per a espartenyers
SANT POL DE MAR (Barcelona)

FABRICA DE GENÈRES DE PUNT **JOSEP FORS** CANET DE MAR (BARCELONA)

GALERIES DALMAU PASSEIG DE GRACIA, 62
EXPOSICIONS : OBJECTES D'ART : ANTIQUITATS

NOVETATS EN ROBES DE SASTRERIA Fàbriques a Sabadell i Sant Gervasi : Casa fundada en 1835
Argenteria, 65 **SUCCESSORS DE MODEST AMAR BARCELONA** Tel. 2454 A.

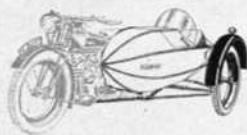
LL. GUARRO CASAS FABRICA DE PAPER DE TINA
Fundada el segle XVIII

Proveïdora del paper segellat de les Repúbliques Argentina, Xile, Perú i Uruguai. - Paper de fil de totes menes.
- Paper de barba. - Paper oficial. - Paper per a edicions. - Paper tela. - Paper especial per a dibuix. -
Cartrolines. - Cartrolines de color. - Cartrolines de fil per a cartes. - Targes. - Carnets. - Sobres - Estotxeria.

MOTOCICLETES
RUDGE WHITWORTH
AUTOCICLES
AUSTIN

J. SUBIRANA - Claris, 75

Ulls atractius

els obtindrà
usant l'autèn-
tic cosmètic

Rimmel's

DE VENDA
A PERFUMERIES I ADROGUERIES

Exigiu aquest estoig

CONCESSIONARI: A. PUIG

València, 335

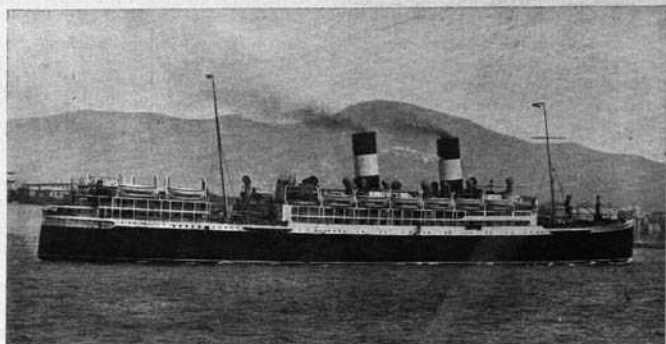
BARCELONA

FILL DE G. MARIN - CLARIS, 6, BARCELONA

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

Línea de gran luxe «SUD AMERICA EXPRESS»

Properes sortides de BARCELONA del gran express de luxe

GIVLIO CESARE

Cap a RIO JANEIRO, MONTEVIDEO i BUENOS AIRES

29 GENER, - 18 MARÇ, - 1 MAIG

.....

De Barcelona cap a RIO JANEIRO, SANTOS, MONTEVIDEO i BUENOS AIRES sortiran els magnífics vaixells

DUCA d'AOSTA	el dia 16 de gener
DUCA degli ABRUZZI	> > 20 > febrer
P.ssa MAFALDA	> > 26 > >
DUCA d'AOSTA	> > 27 > març
RE VITTORIO	> > 2 > abril
P.ssa MAFALDA	> > 17 > >

.....

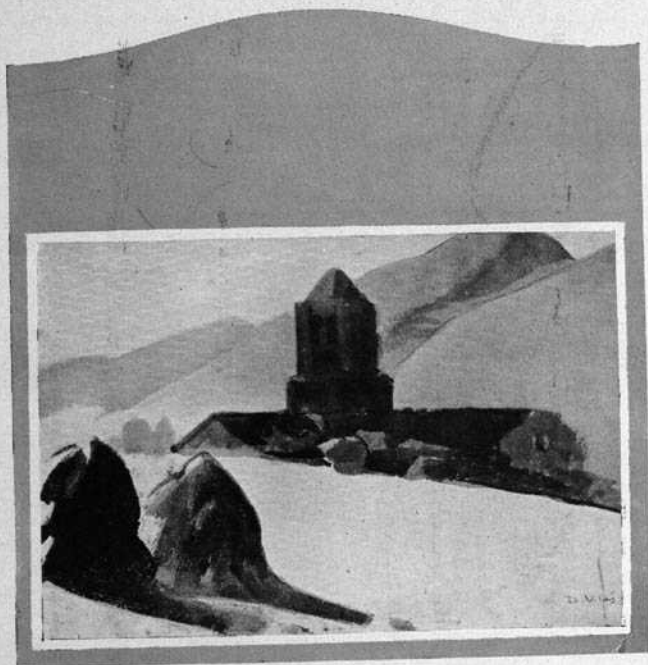
Informa la Societat ITALIA-AMERICA

BARCELONA - Rambla Sta. Mònica, 1 i 3
Telèfon: 320 i 431 A.

MADRID - Carrer d'Alcalá, número 41
Telèfon: 6138 M.

Bella Terra

NIT DE NADAL

Fot. Ferraz

Aigua tinta de Darius Vilas (Galeria Layetanes)

SALA PARÉS

L'obertura d'aquests establiments Maragall que giren sota el nom gloriós del poeta fou un aconeteixement.

Entrant a mà esquerra unes atepèides rengleres de llibres de casa i de fora de casa i una varietat de revistes catalanes i estrangeres us criden desseguida l'atenció i se us enduen els ulls.

Un aparador rublert de tota mena d'articles d'esport us diu com poden agermanar-se les belles obres de l'esperit amb els nobilíssims exercicis del cos.

I, encara, un bé de Déu de futeses, frivolitats, objectes artístics, reproduccions d'estatues amb terra cuita i alguns mobles estilitzats us acaben d'afermar en semblant idea.

Els ulls se us enllemineixen i us reca sortir al carrer sense haver fet una compra.

Que l'ençert i l'èxit segueixin sempre les passes dels regents dels Establiments Maragall, els fills del poeta que tan estimà i que és tan estimat de Catalunya, aquest és nostre anhel, aquest és nostre desig, desig nostre que el comparteix així mateix la totalitat del públic que estima les belles coses. Per altra banda, les successives exposicions que ja han tingut lloc a la

reformada Sala Parés el confirmen bé prou i en són el millor auguri.

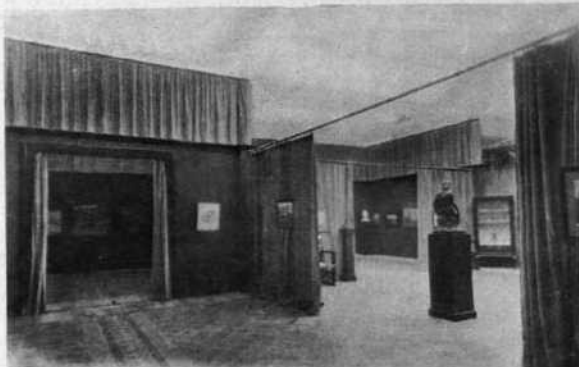
Ara mateix n'és penyor, la sota tants aspectes notabilíssima exposició d'Art Litúrgic, en la qual la rica artística majestat que en tots els ordres revesteix el culte està dignament representada i ofereix a l'ensem una meravellosa visió de conjunt.

Allò millor de nostra societat, els que estimen la nostra pintura i tots els artistes desfilaren per la sala del carrer de Petritxol. Un cronista de societat tenia motiu per a lluir-se donant compte de l'esmentada inauguració.

Nosaltres ens felicitem d'aquesta obertura perquè en desaparèixer la sala Parés perdiem quelcom que sempre més havíem de trobar a mancar amb gran recança. La sala del carrer de Petritxol ha tingut el seu importantíssim paper en la formació del gust i de les idees de nostre públic, i acostumat com estavem tots a passar-hi bones estones—tan el senyor que hi entrava després de sortir de la missa diumengera de l'església del Pi com el col·leccionista—n'haviem de sentir la pèrdua.

Avui, sortosament, els establiments Maragall no sols mantenen i mantindran el prestigi de l'antic establiment, ans l'acreixeran.

Oportunes reformes han donat més caràcter a la sala d'exposicions i han deixat escaients saletes propícies a una més recollida contemplació de les teles exposades.

OLAGUER JUNYENT

El Corpus a la Catedral de Girona
(Galeria Luitpold)

ALBUM DE LA GENTILESA

Fot. Arenas

ISABEL BERTRAN I GÜELL

Fot. Albin Guillot

ABRICS

JEAN

Abric de nit "lamé"
amb flors or vell, rosa
i violeta. Folrat de ve-
llut "violine" i guar-
nit de renard blau

LUCIEN

Abric de tarda de ta-
fetà negre ornat amb
pells de llúdria

PHILIPPE & GASTON

SPHÉRIQUE

Abric de vellut
cotó color marró
guarnit amb pells
akungs

BERNARD & C.*

ROSE D'OR

Abric "lamé" verd
i or amb pells
"putois"

Fot. Scatoni

D'ARA

Fot. Albia Guillot

PATOU

Abric de vellut marró
guarnit de visou. L'ús
de les pells no ha pas
fet que la línia fos tren-
cada, al contrari

LELONG

Luxós vestit i abric.
Aquest és argentat i
ornat amb pells

Fot. Scaini

JEAN PATOU

DANDY

Abric de tarda de
llaneta violeta
pruna

PHILIPPE & GASTON

PRE CATALAN

Capa de "geor-
gette" amb puntes
d'or i amb pells
de "vison"

EL NADAL DE L'ABSENT

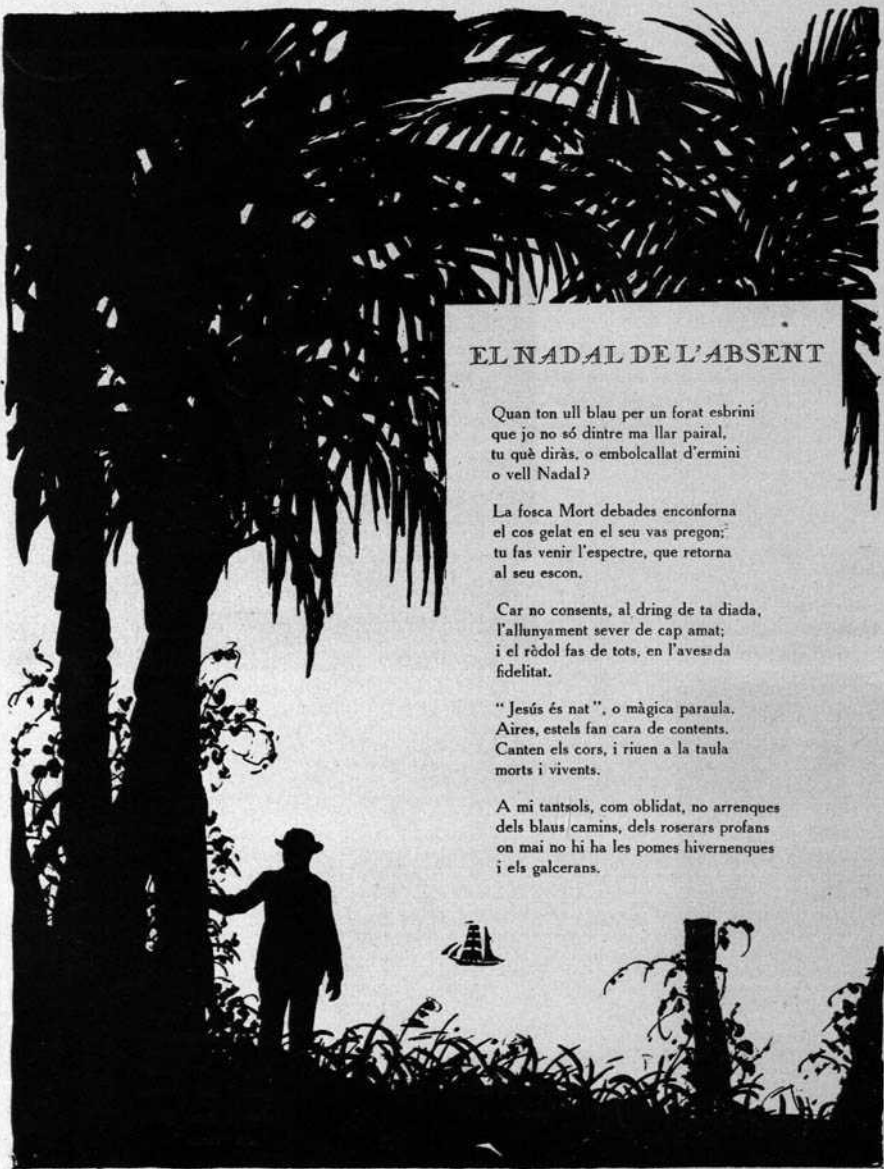
Quan ton ull blau per un forat esbrini
que jo no só dintre ma llar pairal,
tu què diràs, o embolcallat d'ermini
o vell Nadal?

La fosca Mort debades enconforma
el cos gelat en el seu vas pregon;
tu fas venir l'espectre, que retorna
al seu escond.

Car no consents, al dring de ta diada,
l'allunyament sever de cap amat;
i el ròdol fas de tots, en l'avesada
fidelitat.

"Jesús és nat", o màgica paraula,
Aires, estels fan cara de contents.
Canten els cors, i riuen a la taula
morts i vivents.

A mi tantsols, com oblidat, no arrenques
dels blaus camins, dels roserars profans
on mai no hi ha les pomes hivernenques
i els galcerans.

Ni aquí no vens amb una nova estrella
i amb ton sarró de somnis i cançons;
amb ton batec d'alegre meravella
pels carrerons

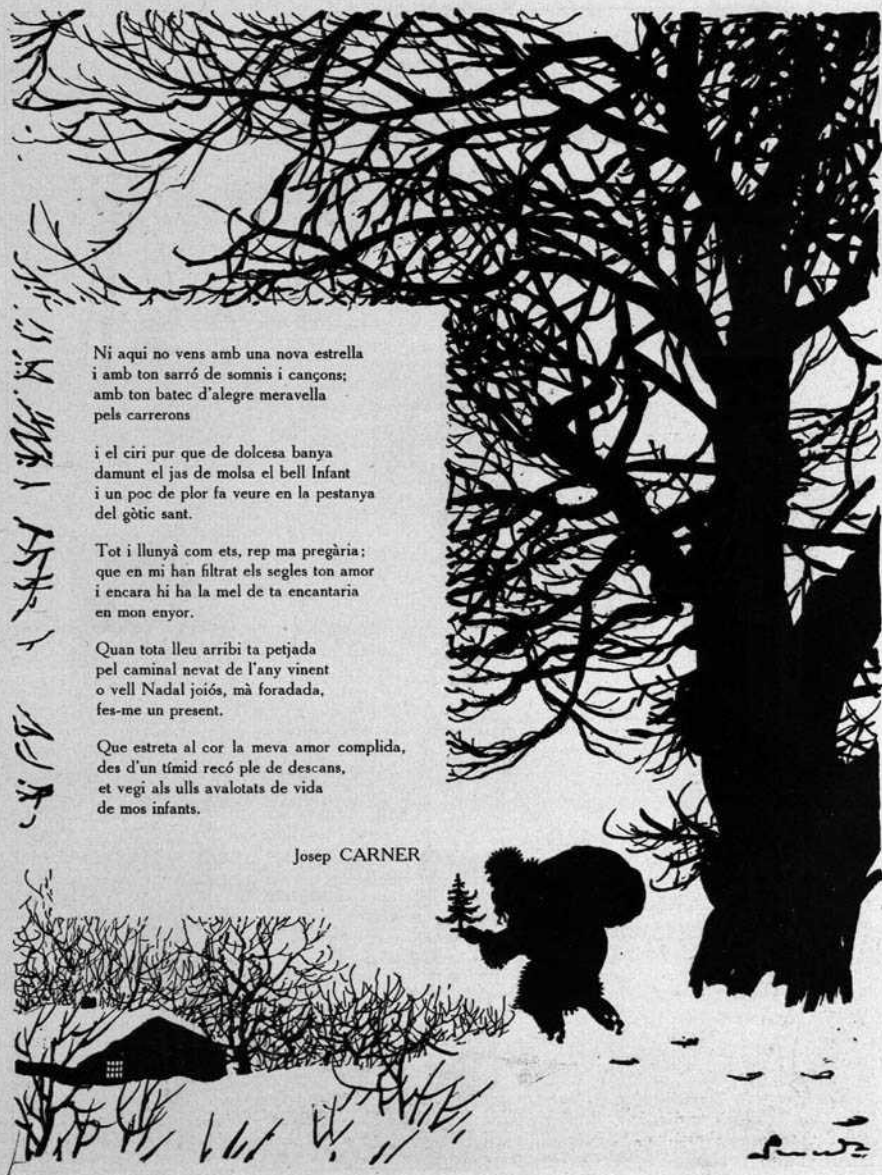
i el ciri pur que de dolcesa banya
damunt el jas de molsa el bell Infant
i un poc de plor fa veure en la pestanya
del gòtic sant.

Tot i llunyà com ets, rep ma pregària:
que en mi han filtrat els segles ton amor
i encara hi ha la mel de ta encantaria
en mon enyor.

Quan tota lleu arribi ta petjada
pel caminal nevat de l'any vinent
o vell Nadal joïós, mà foradada,
fes-me un present.

Que estreta al cor la meva amor complida,
des d'un tímid recó ple de descans,
et vegi als ulls avalotats de vida
de mos infants.

Josep CARNER

Les modes i

RAHOLA

Fotografies de

Abric de "crêpe" marroquí amb botons mateix color

MALLOL

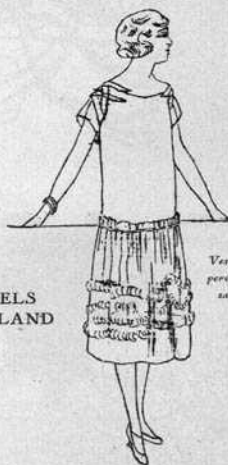
Vestit de muselina de seda violeta amb plissats i pols

VILA

Vestit de muselina blau perllanxos guarnit amb raneta del mateix to

MODELS FAIRYLAND

Abric de "garçonnet" de llana fantasia estil austre

Vestit de "plopaga" llimona amb butxaca brodada

els infants

l'exposició Arenas

Vestit de "crêpe" xicots
color cel amb brodats i
collut

CORREA

TUBAU

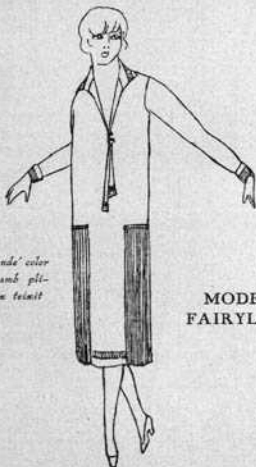
MORA

Vestit de seti tornassol
rosa amb plisats mateia
color

Abric de llana violeta guarnit
amb pells mateia te

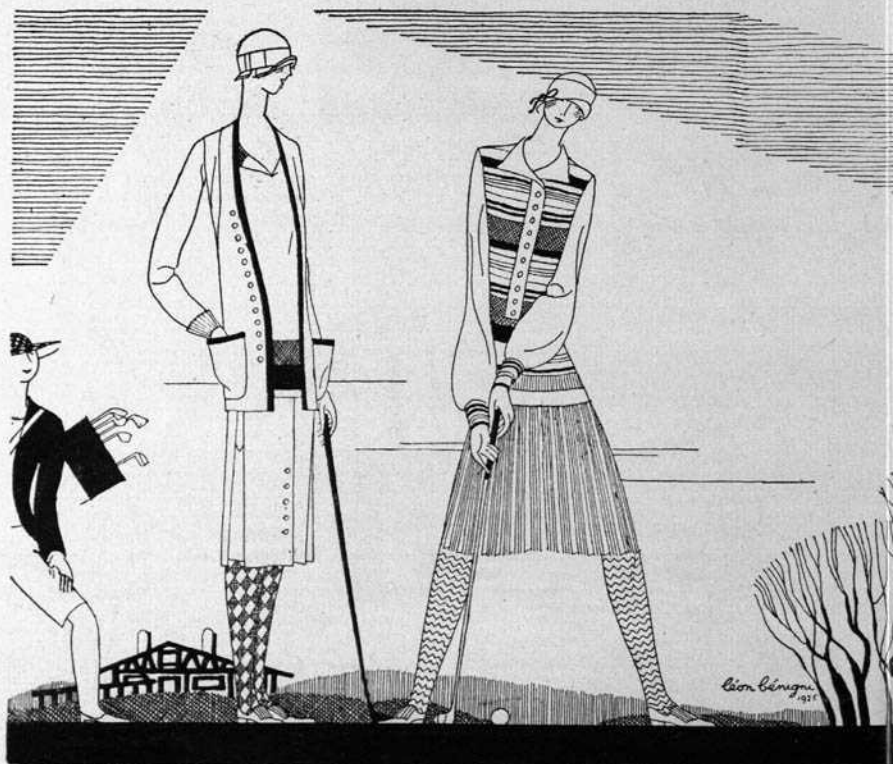
Vestit de 'lavande' color
clar guarnit amb pli-
rat del mateia teint

MODELS
FAIRYLAND

Abric de llana guarnit amb
trencilla seda blanca

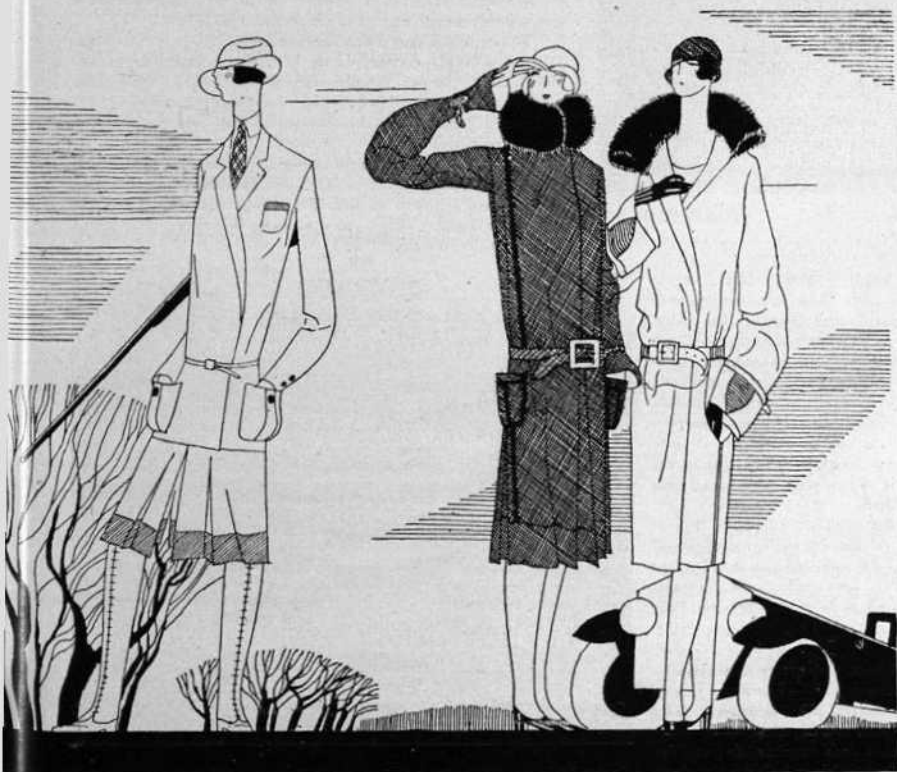
L'ESPORT I

Fresques matinades d'hivern propícies a l'exercici i a l'esport. Els camins semblen obrir-se com convidant a una cursa automobilística. El tou d'herba de les pistes i vedats és com una catifa flogíssima enjoiada amb el brill diamanti de la rosada. Passa rapidíssim l'enlluernador brillanteig dels cotxes, se sent l'espatec d'uns trets i

LES MODES

*es veuen llurs fumeroles lleugeres, els crits
d'una colla de noies - amb una rosa a cada
galta - i els tons virolats de llurs vestits
d'export destaquen deliciosament. La
freda claror del matí, els tons candids i
suaus del paisatge verd poma tenen un
especial encís: són com la cara i els ulls
d'un infant que riu i plora a la vegada.*

Fotos

LES EXPO

F. Vayreda

MATERNITAT

Els paisatges olotins d'En Francesc Vayreda (Sala Parés) em transporten a unes contrades molt diferents. Unes contrades que no he visitat mai encara, però que em recorden, per molts de conceptes, alguns dels aspectes de les contrades cerdanes, les meves innoblidables contrades pairals.

En Vayreda pinta amb una gran habilitat però no perd mai, per això, el sentit religiós, vull dir el fervor i el respecte, per la matèria de les seves terrassades i dels seus fullatges.

Es plau — ell que seguint la tradició familiar, és un mestre també en la figuració dels fins entelaments i de les lleus boirines — es plau, però en Francesc Vayreda, sobretot, en la lúcida diafanesa de l'aire cel.

M'he aturat, uns instants, davant les teles de l'Alexandre Coll — que forma part de la jove associació dels "Conreadors de les Arts" — (Galeria Layetanes) — on el mar ens és ofert amb un ritme de joia d'una llum i d'una salabor bellament excitant.

ESCRIU aquestes ratlles al marge d'unes exposicions amb un to lleuger, sense recolzar-hi gairebé la ploma. No hi haurà cap endinsament de rigorosa tècnica. Cap severa preocupació. Més que una crítica d'art, pròpiament dita, serà aquesta rúbrica una mena de registre amable i epidèrmic d'alguns temes, d'alguns matisos, d'algunes gràcies, anotats ràpidament, en els blancs d'algunes targes d'invitació i d'alguns catàlegs.

Deixem per un moment, la simpatia a lloure.

I posats en aquest terreny, assaborim amb delícies, les vives i evocadores petites pintures de l'Olaquer Junyent (Galeria Layetanes) que representen uns aspectes benamats de l'Illa Daurada, amb tota la seva color d'ensomni, amb tot el seu perfum d'idil·li.

Jo conec, quasi, pam a pam aquestes terres.

Dessota els pins de maragda de la *Cala Encantada* he somniat i he estimat — (les dues paraules volen dir una mateixa cosa) — d'una manera que sols és possible de fer-ho en un paisatge parell.

I aquell Port de Palma, la sola vista del qual, ens daura el cor, com una taronja al sol.

Hi ha, també, un interior de *Cuina Mallorquina*, que m'ha dut a la memòria pal·ladià l'apetitós record d'un nombre de menges preferides.

L'Olaquer Junyent ha vist, ha sentit tot això amb el seu clar esguard de sempre, amb la seva vivacitat de sempre, amb la seva àgil simpatia de sempre.

Darius Vilàs

EN PLE MIGDIA

SICIONS

A l'exposició S. Dali (Galeries Dalmau) he sentit, una volta encara, l'adorable coacció intel·lectual i sentimental de les figures i dels paisatges de l'Empordà. No vull parlar aquí—ja ho faré un dia o altre, en un lloc més avinent—del cas rigorosament pintòric, d'aquest jove mestre empordanès. Avui, com deia en la meua primera quartilla, no vull sinó llicar per les agradoses formes; avui, no vull sinó llicar pels arguments agradívols; avui, no vull sinó llicar per les amoroses suggestions.

La *Venus i el Mariner*, vasta composició decorativa executada en homenatge al nostre malaguanadíssim Salvat Papasseit, és una delícia lírica d'uns grisos blavencs corprenedors. Hi ha allí, verament, l'alè de l'aventura, el cant de l'inconegut, la passió del viatge.

El retrat d'una jova figura femenina que mostra, d'esquenes, un bell bust colrat pel sol, amb una mata de cabell, destriada en tres rulls, que s'hi reposa, és, potser, una de les femenines figuracions més enèrgiques, i, allora més dolces que ha produït la moderna plàstica catalana.

Alexandre de Cabanyes (Galeries Layetanes) ha acoblat una sèrie de marines, unes marines de debó, pintades i viscudes directament, a la platja de Vilanova. Sorral encesos per la soledat, llaguts irritats de tots els colors, nuvolades reflectidores d'or i d'argent. I aquella seva peculiar interpretació dramàtica de les entrades de les grans barques del bou, en dies de tràngol, sota el vent desfermat, sota la pluja irada...

Sorra

NOIA ASSEGUDA

S. Dali

BARQUES DEL BOU

A. de Cabanyes

Els verds de les pintures d'En Darius Vilàs (Galeries Layetanes) són uns verds de crema de menta, i els roses uns roses de licor de rosa.

Són d'un artifici saborós i delicat.

En aquest artista la gràcia predomina sobre la força.

Això no vol dir ni de molt, que sigui un artista feble.

La gràcia i fins i tot la gracilitat, té la seva força.

En els temes religiosos En Darius Vilàs —una de les seves més reexides especialitats— hi ha aportat un sentit harmònic i temperat extraordinàriament agradable.

I el cas Mercadé?

Alguns dels paisatges d'aquest pintor tenen la grisalla viva i subtil de les seves millors joies.

Algunes de les joies d'aquest artífex tenen el viu i subtil agrisament de les seves pintures millors...

JOSEP MARIA JUNOY

Capells

JANE BLANCHOT

*Capell de vellut i feltre
color verd "malmaison"
amb ploma de fantasia
al costat*

Fot. A. Guillot

JEAN PATOU

*Capell de larida,
de feltre gris
ornat amb pell
de serpent*

MARTHE COLLOT & Cie

*Capell de vellut ne-
gre cobert de cas-
tor amb caiguda
al costat*

Fot. Artist. Champs Elysées

LE MONNIER

*Capell "haupé"
de larida amb un mo-
tiu retallat de tela
verda encerada*

d'Hivern

JANE BLANCHOT

Capell de feltre ros fosc
guarnit amb pell, coure i
argent que agafa l'ala
atrecada

JEAN PATOU

Capell de tarda,
de feltre "taupe"
negre i sense
ornaments

Fot. A. Guillot

LE MONNIER

Capell "taupe"
verd amb incrusta-
cions i tres ocells,
or i argent

MARTHE COLLOT & Cie

Feltre color rodell,
alt de copa i amb
escarapel·la del
mateix to

Fot. Artist. Champs Elysees

*Annès Pons
de
Vendrell*

Fos Areña

Ramos de Moya

*Josepa Modolell
de
Bazols*

distingits

Fot. Arzúas

*M.ª T. Boixeda
de
Ribas*

J. Babot de Portas

*Francisca Espinal
de
Bori*

BUTACA DE PRIMERA FILA

TOT passant els ulls pel diari, Bromov parà esment en una notícia que el va trasbalsar profundament. «El famós dramaturg Alexandre Gorn—deia la notícia—homena amb la seva presència la nostra ciutat: ha vingut a dirigir la presentació escènica de la seva nova producció *Esclaus i senyors*, la primera representació de la qual hom donarà aquesta setmana. El senyor Gorn ha pres estatge a l'Hotel Continental.» Un eixam revolt de pensaments i de recordances agitava el cervell de Bromov. Si: era ell, son vell amic. Feia quinze anys que no es veien. Quinze anys o potser més. Quants de canvis, de llavors ençà. Gorn havia fet una bella carrera, havia begut la fortuna i la glòria. Mentrestant Bromov romaníu ignorant, amb la misèria i la fretura que li tenien el peu al coll.

Els primers anys que seguien a llur separació, tot sovint bescanviaven noves.

Va ésser Bromov el primer d'aturar-ho: l'avergonyia de declarar al seu amic que estava a la misèria, que era un escriptoret carrincló, a tot arreu ignorant. Com si no els lligués una amical promesa!

Ara, veu's aquí que Alexandre Gorn, en plena glòria, recerca, afalagat, era allí. S'estatjava al millor hotel. Li oferien banquetes, i els diaris es despenjarien amb el seu retrat...

Bromov resolgué d'escriure-li. Ben segur que Gorn en faria festa, de tornar a veure el seu amic. Sempre havia estat un brau minyó. Tot d'una que rebés la lletra l'aniria a veure. Però de cap de les passades no volia Bromov rebre'l en aquella golla disparada i xarxona, farcida de diaris vells. No, en cap manera. Li proposaria, sota un pretext qualsevol, que li respongués a la llista de Correus. Ja es saludarien més tard.

«No t'hauràs pas oblidat, tanmateix, car Alexandre, de ton vell amic. Ara tu ets a les glòries, però no se te n'hauran anat les memòries. Oi que no? Quantes vegades, fent societat, cercàvem alguns cèntims per a no morir de fam! Te'n recordes de les nostres contínues escomeses amb el flequer, amb l'adroguer, amb el propietari?... Ara tu ets ric, ple d'anomènia: i jo en l'endemà...»

—No!—es digué Bromov, tot llegit la lletra.—Això no! És vulgar i de mal gust.

Tot el matí el passà enfeinat en fer borradors. Al capdavant, després d'haver romput una dotzena de fulles, va escriure quatre paraules a son vell amic.

L'endemà va rebre la resposta.

Gorn escrivia com a bon companyó, sense compliments. Semblava content de trobar-lo. «Però per quins set sous no em dones la teva adreça? Em decanto a pensar que a casa teua hi ha una fàbrica de moneda falsa o qualsevol cosa per l'estil.»

Dins la lletra, hi havia un bitllet de teatre. «Em penso que vindràs a veure l'estrena de la meua obra—escrivia Gorn.—Tu em diràs què trobes. Però la veritat, la veritat massissa. Entesos? El teu parer m'interessa infinitament més que totes les respaldades de la Premsa...»

Bromov, tot perplex, girava i regirava el bitllet. Butaca de primera fila!... És mirà al mirall, i un amarg somriure li contragué la boca. Era prou escaiant, ell per a presumir-hi. Ni entrar no li permetrien, ves!

Tot aquell dia, Bromov va estar capficadíssim. No tenia camisa neta, ni coll, ni corbata; tot això aviat era comprat, però on era el diner? No tenia ni un sou, i feia vuit dies que no tastava altra cosa que pa i te. A més, el seu vestit feia compassió. S'hauria adreçat a un de sos amics, a Dicker, per exemple, però era molt més gruixut que no pas ell, Dubov tampoc no el podria llevar del compromís... Passà revista a tots els seus amics, i no va veure per enlloc la solució. Amb tants d'entrebancs, no aniria pas al teatre, i defugiria de trobar-se amb Gorn. Ja li recava d'haver-li escrit. Tot era clos i acabat.

Però el dia de l'assaig general, Bromov es trobava molt a l'avancada vora la porta del teatre. Ell mateix no es dava entened de perquè hi era. El domini la idea de veure Alexandre Gorn, bvidament los de lluny estant. Quina fla farà? Anirà vestit d'allo millor, radiant de felicitat, voltat d'una colla d'admiradors... Una llarga renglera d'automòbils i de carruatges s'estacionava davant el teatre. Els senyors vestien d'etiqueta, i les dames, amb vestits de preu, amb artístiques cofadures, i algunes amb belles diademes, s'amuntegaven a la porta. Les dames exhalaen perfums subtils que causaven a Bromov, que no hi era avesat, un lleu rodament de cap.

Endebides cercava entre la gentada a son vell amic. Gorn ben segur, havia entrat per un altra porta que dava a les cambres dels artistes.

Algunes dotzenes de curiosos, gairebé tots sordidament vestits, cercaven d'encastar-se als passadissos del teatre.

—Eurera! Via franca!—criden els porters del teatre.

Un d'ells empenega lleugerament amb Bromov.

—Enllà! Aquí no hi teniu res a fer!—va dir-li brutalment.

Bromov reculà algunes passes, però no es determinava a anar-se'n. Allí va romandre, recolzant-se, trist, en un fanal; es sentia més debíl i menyspreat que mai.

Tornà a casa seva, a la golla mesquina; i mort de fatiga, amb el cap feixuc, es va aigueure.

L'endemà, en obrir els ulls, son primer pensament fou per al diner, per als sous miserables que calia cercar, los com fos, per a no morir de fam.

Els revenedors leien un gran negoci. Ben d'hora havien venut totes llurs localitats.

—Quina llàstima!—digué l'un d'ells a son company.—Ara podríem vendre els bitllets a doble preu.

Bromov sentí aquelles paraules: després d'una breu vacil·lació, es tragué el bitllet de la butxaca i s'acostà als revenedors, tot dient amb veu temerosa:

—Mireu... Tinc un bitllet... Butaca de primera fila... Si me'l volguéssiu comprar...

N. TASSIN
(J. Caner trad.)

JAUME MERCADÉ

Copa d'or esmaltat amb perles i maragdes

Exposició d'Art Llatí (Sala Tercera)

Un conte de dues centes

vuitanta paraules justes

Confesso que alguna vegada em tortura la meua inclinació irresistible a la brevetat. El *sieu* breu cambonià no deixa de tenir imprevistes conseqüències socials no gaire falagueres.

No heu llegit mai un conte-gasetilla? Es tan reduït com les notes dels observatoris meteorològics i ben fet com les coses que costen molt i no es veu que costin.

Es diu *El lleó* i el signa Tristan Bernard a *Le Canard enchainé* del 2 de gener de 1918. Tristan Bernard, sabeu? No li posem adjectiu perquè a la seva glòria no li cal oficialitat:

La cambra era trista i desolada. La pobra dona jeia afinada, rígida i blanca, les mans juntes damunt del pit. Acabaven de tancar-li els ulls. Al peu del llit la seva germana, amb les mans recollides, resava:

«Déu meu, deia, jo que sempre us he estimat i us he servit sense demanar-vos res i que no tenia al món sinó aquesta germana benivolguda, us demano un miracle: feu-la tornar a vida, aquí mateix en aquesta cambra plena de dol».

Aleshores li semblà que el Bon Déu tot Poderós li deia:

«Tu em demanes d'establir un precedent molt perillós. D'una vegada per totes he decidit que la mort fos un esdeveniment definitiu i irrevocable. Altrament la meua administració no podria desistir-se de les moltes dificultats que l'enfargarien. Però ja que m'ho demanes tu, tan pietosa, tan discreta, jo que sóc un sentimental oblidaré els meus principis. No en parlem més. Seràs atesa!»

Tot just el Bon Déu acabà de dir aquestes paraules, les parpelles de la morta s'obriren; el seu pit respirà; els seus llavis somrigueren. La vida havia tornat a la cambra que la mort feia penumbrosa.

La vida animava aquella cambra! les mosques mortes enganxades al mirall desempere-siren llurs potes, feren guspíejar llurs esguards diminuts de mil caires i volaren joiosament.

La vida animava la cambra! Un ocellet dissecat damunt d'un capell, entre un embolic de cintes i de flors de paper, desplegà les ales, feu un crit joïós i volà a dalt de tot de la calaixera llançant un cant de victòria...

El lleó de la catifa del peu del llit, obrí l'enorme boca i... s'ho menjà tot.

J. M. López-Picó

NOUS MODELS

PHILIPPE & GASTON

COQUELICOT

Vestit de crêpe de tons rosa degradats amb fons de puntes d'argent

Fot. Scaioni

LUCIEN

Vestit de nit Georgette malva guarnit de vellut violeta, ametistes i diamants

TAMARIS

Vestit de crêpe de Xina verd ornat amb plisats

Fot. Scaioni

JEAN PATOU

FEMINITÉ

Vestit de dinar, de mussollina i puntes negres

LUCIEN LE LONG

Vestit de dinar, de mussollina de seda verda

DE VESTITS

Fot. Scaloni

LELONG

*Vestit de nit, de vellut verd chartreuse guarnit
malles i brodats de
diamants*

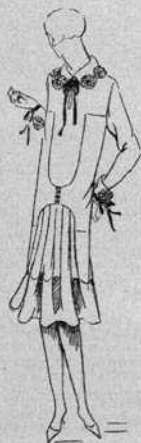
JEAN PATOU

DELICATESSE

*Gentil vestit per a la dansa,
de mussolina blava i roses del
matelx to*

CLIN D'OEIL

*Vestit de llaneta negra
amb coll i punys blancs*

BERNARD & Cie

AÏCHA

*Vestit de crêpe to-
kol verd i brodats
d'orats*

BERNARD & Cie

*Vestit de crêpe amb
flors pintades a
la mà*

Fot. Lipnitzki

EL BALCÓ

de darrer comiat (passava de darrer comiat amb un vel d'apagament). Havia anat a veure els parents de Vilafranca que el trobaren encara més familiar que cap vegada, i s'havia deixat desencaminar a passar una quinzena a Puigcerdà a la torre d'un dels seus administrats i a seguir la costa amb la seva germana viuda amb un fill, deixant-los ultimament a Palamós pel restant d'estiada.

— Ara em sembla que ja he complert amb tothom, va pensar.

Els primers batallons de núvols plomosos arribaven els viants a l'impensada, vent i algua arrencaven alguna vela o derroaven una purt corcada, s'assenyava i es tornava a emborimar, i un aire fresc semblava que volgués compensar els ciutadans forçats, de l'estiu que no havien pogut passar a les valls algoloses, i D. Jaume Torrents, ululant darrera els vidres de la dispensa de l'Exemple aquests rampells atmosfèrics, o respirant amb goig les primeres aïres pre-tardorals pels carrers esbandits, com si el trastrég dels elements li fes la vergonya o la frescoreta el dexordis, començà a enyorar-se terriblement del seu cavall corredor, del seu capell ample i de les pistoles a la cintura com una segona armilla indispensable a la salut. La ocupació, i fins els perills que la voltaven, li eren una rutina necessària. Potser la mort se l'enduria d'un atac, sobre la obligació. Ell almenys deia que no se sabia resignar mai a retirar-se, com altres, esperant-la assegut a casa.

A vint anys havia copat el títol de Pèrit Mercantil, tenint ja a la butxaca el de Batiller; als vint-i-cinc el seu pare, un metge molt ric decantat a les idees comunistes, li feu donació de deu mil duros, dient-li: — Tots els meus béns pervindràn a l'Hospital. Almenys això, ja que la imperfecció de la societat actual no em permet més. A tu, deu mil duros et sobren per a fer-te home, i si enllesteixes encara vull veure com els has doblat.

A trenta anys, mort el pare, s'havia embarcat cap a Amèrica, d'apoderar d'una forta hisenda; i des d'allavors havia fet tres úniques escapades a Barcelona, amb la d'ara.

Les traces més albirables del senyor Torrents, ara als cinquanta i tants, eren un cos més aviat fornit, i, en una cara espessa, sana, emmoredida del ras, i barbada de gris, uns ulls clars d'una gran penetració, sota el front i les celles estarrufades on es feia visible una forta voluntat. Tenia un caminar primparat, quasi jonquívoll, contrastant amb la seva fornidesa. Era educat, atent a la primera queixa d'un amic, al més petit desig d'una dama; no us esmentava la família sense el tracta-

ment: «la seva senyora mamà...», «la seva senyora tia...». En la conversa no s'engrescava mai; era categòric o reservat, i quan descrivia la seva vida de mara enllà, ho feia amb clariques de precisió geomètrica, geogràfica i meteorològica i llenguatge discretament florejat d'americanismes. Calant més a fons coneixia que, sent sobre tot educat, era, respecte a les idees, lliberal, i bastant influit de la mentalitat colonitzadora en co que pertanyia al control dels blancs sobre la gent de color.

Quan el seu nebot que havia vingut expressament de Palamós truca a la dispensa el dia que sortia el barcu, ell ja ho tenia tot enllestit: negocis i aduts, i esperava al rebedor prop d'una petita maleta. El nebot la prengué, i baixaren l'escala junts. Però al carrer, quan havien caminat unes poques passes, l'oncle s'aturà davant del nebot i li parlà, fit a fit: — Mira Paco, la teva mare ja sap el meu caràcter. (No dic tu, perquè l'altra vegada tot just tenies deu anys, i l'aquesta, entre l'atletisme i les noies quasi no t'hi vagat de conèixer-me). Les «despedides» allargades no em van. D'aquí al moll estaria ciclotent i t'hi posaria a tu, ah? Més m'estimo una abraçada a punt de xarpar i prou. Té; pren aquell taxi. Ahoria serà el teu... — I li posà un duro al clot de la mà.

Ja pot ser que el senyor Torrents temés entendre's se pel camí i desdir del seu crèdit d'home energic, rubricat amb dues cèntims a la cara. Però un altre motiu devia haver-hi... Síno, com es que quan veia lliurar el taxi va desfer camí i retrocedí tota una massana en direcció a Gràcia? Com és que allí va tombar la cantonada cap al Passeig i cercava amb els ulls per les façanes arran dels primers pisos?... Una cita de darrera hora? Una amor tardana!...

S'havia aturat. Es posà uns binocles. Fitava un balcó on guspirejava un passamà de llautó, un palmó travessava els barrots, i entre dos d'ells sortia una mota vegetal tendra, com si tafanés el carrer. El senyor Torrents el resseguia aquell balcó, amb una mirada escrutadora d'home avesat a vigilar construccions, i allhora somrient de tendresa.

No deixava de notar que les persianes eren pintades d'un to diferent que l'altre viatge, i que la façana s'havia emmoredit bastant. Però en aquella mirada hi havia algun altre ingredient: alguna cosa confrontant amb l'amor.

Aturat a la vorera de cases oposada, semblava que també d'aquell balcó es despesís. No perdia l'esma de l'hora per això. Es va posar a caminar, i a la cantonada del Passeig, amb un altre on només s'hi coneixia l'home aqueferrat, tot entrant en un taxi, va dir: — Al port.

Hi havia algú, potser, darrera aquell balcó?... No; aquest «algú» no hi era. Però hi havia estat, trenta, vint-i-cinc anys ençà, i ara, com la memòria que volta un front de resplendor, aquell balcó encara li guardava llum de glòria, uns joies, uns dalters, uns bateigs. El matí s'hi encantava com si aquell balcó en fos el mirall genat.

Es que aquell balcó tenia una història.

Quan el Don Jaime Torrents d'avui era un jove de poc més de vint anys, el qual criat en la rigorosa escola de la vida grata al seu pare ja havia començat a desplegar les seves iniciatives

de negociant, un dia de juny, amb la primera gardenia de la temporada al trauc, passava casualment per aquell carrer. A poc passava de la casa que aleshores era alçada de fresc, li sota la cara una foguerada de vida baixant d'uns ulls llufadors i un cos suau. Una noia vestida d'un blanc pur amb coll mariner d'un blau franc, amb un triangle d'escot sota el coll, es recolzava en la barana de llautó, i li mirava quan ell la mirà. Pel carrer quiet només passava ell. La noia va semblar que s'avergonyís i volgués retirar-se, però no ho feia, com si li dolgués desairar aquell desconegut que la mirava, i ella ja no sabia com no mirar-lo.

Mesos després, una nit d'hivern, sortint d'un concert amb un amic que vivia per allí, entretenien el pas, amb el cor encara ple d'un so de violins. En ser davant d'aquell balcó, dissimuladament hi aixecà l'esguard. Hi havia uns quants travessers de la persiana entrobats i un grapat de claror es difonia sobre la llisana com un ressoi de setins i de vetlla quieta. Potser era ella qui vetllava...

Una altra nit, aquesta d'estiu, un any i mig més tard, donant un tomb, mig per casualitat mig per suggestió, es va trobar davant dels mateix tros de carrer. Un porticó batent com un cop d'ala li va cridar l'atenció, i dins la foscor de la sala que tenia sortida a aquell balcó, veié moure's un dolç espectre de blancor, tament un roser que brotats en l'ombra, florit de dalt a baix. Encara que no la distingia hi endevinà el cos de la noia que havia vist una sola vegada.

Més endavant, una diada que se solien treure domassos al balcó i un verd poma amb ramejat blau i or vell que penjava en aquell hi suggerí l'interior de la casa. Va sentir una reanca terrible de no poder entrar dins l'alcova on aquell domàs feia de fons a la figura d'ella que, la imaginava, tal com la veia aquell primer i únic dia, vestida de blanc i blau estícnic, mariner. I va desitjar fer-s'hi coneixent, d'una manera o altra. Romanticisme?... No del tot, puix que va poder més la reflexió que no devia comprometre's a casament, tota vegada que els deu mil duros dels quals el pare acabava de fer-li donació, més que un capital, eren la primera pedra del seu capital del dia de demà.

Poc temps després, un matí d'aquell temps que l'hivern s'ha assentat, matí de violeta i diamant que el toc de l'aire semblava que amagués una paraula de primavera venidors, s'escaigui passar per davant de la mateixa casa. Un passadís d'alfombra sobreixia de la portada al carrer, i adins uns bambús i uns fènix feien un camí que aviat s'aclariria de la flama blanca del cos d'una núvia. Uns porters veïns, unes senyores cursis, tafaneres de barri que coneixen a tothom encara que no es tractaven quasi amb ningú, un fadri forner, la modista i un novel·lista que passava, esperaven veure-la sortir. El jove Jaume Torrents va aixecar els ulls al balcó; hi havia en un gerro un ram de flor de taronger que una vella serventa o una germana petita, amb tota bona intenció, havien posat a la fresca; la flor de taronger que colliria el nuvi comós al primer bes d'aquella glorià :lara. Va sentir temptacions de barrejar-ne amb els badocs per a veure-la almenys una altra vegada, que seria la segona i potser l'última, vestida de núvia. Però una aprehensió vehement de dignitat, contra la qual el seu desig s'enrabiava, havia pogut més que aquest desig, i havia seguit carrer enllà, depressa.

Després, alguna vegada, veié cares noves rera el viu daurat de les cortinetes, i en el balcó el passadís de llautó enyorava sempre un braç, i el vent s'atzarava al voltant no trobant els rulls que un temps solia besar. Ella devia habitar un altre pis de casada.

Després, a trenta anys se n'havia anat a Amèrica. La noia d'un dia no l'havia tornada a veure. A Amèrica s'havia casat.

Pobre senyor Torrents!... (No taquem aquesta història pura registrant les vulgars claudicacions d'una senyora).

Deis trenta als cinquanta i tants anys que tenia ara, era com ja hem dit la tercera vegada que feia una escapada a Barcelona, i potser seria la última.

Arribant al moll ja hi trobà el nebot. A coberta del trasatlàntic hi havia bellugueig de gent. No tardaria molt a sortir. El senyor Torrents va abraçar el nebot i tot fent-li recomanacions casolanes, pràctiques, concises, de les que es graven a la memòria, li prengué la petita maleta. Després pujà la passarel·la; es palpà les butxaques; entrà dins; en tornà al cap d'una estona. Des de la baraneta sonreïa, però com sempre, estèrctic, com amb por de desplanxar-se. El barco feu el soroll de cadenes i després la gran cridòria de la partida... Quan la popa unguia la manta blava i espessa picada de borralls d'escuma, esquinçant-li un nou ròssec escumós més gran que cap altre, va fer adéu al nebot i a dues famílies que a darrera hora havia empenes al moll un imperiós desig d'atenció envers l'atentíssim senyor Torrents. Després les fessomes se li anaren esbarrant. Les darreres mocadorades eren com papellones. Aleshores, sentí visera amb la mà sobre les cel·les esvalotades, el viatger esmirà la ciutat que potser no veuria més. En la llum matinal sota lleugeres bambalines de núvols clars, encara perdurava entre cel i pedra alguna cosa immaterial d'aquell balcó sobre el qual frisava la cridòria dels ocells de la seva joventut. Ara el senyor Torrents provava de fixar en el seu record la cara, la figura, que tenia aquella noia. Per un moment li va semblar concretar-ho; veia la puresa del front, el negre llampant dels ulls, una vaguetat de l'alçada del cos amb el vestit blanc i blau, el càlid escollament... Però se li esbarrava, s'esforçava en refer-la, i a l'últim es convencé que no li quedava altre aguant del record de joventut sinó aquell balcó, mirall gemat del muti, faldes on cauen desmaiades les flors nocturnes del sentiment, telera de les diades... Tots els altres afectes familiars i ciutadans se li penjaven com garlandes de comiat al volt d'aquell balcó que ara, aixoplumant-se a mida de la ciutat que s'allunyava, era com una rialla puríssima en una cara. Una rialla que es venjava, sobretot, potser, de la seva desgràcia de casat. Home de realitats, noresmenys, abans la ciutat no es perdés de vista no es pogué estar de treure'n els prismàtics de l'estoig penjat al costat, i una vegada trobada la vertical va dir-se:—Ha de caure allà sota.—

Qui l'hagués vist en el rotlló de noves coneixences de viatge, aquell mateix vespre, conversant, pràctic, concís, ni massa falaguer ni massa prompte a l'afalac dels altres, no hauria pas endevinat que portava a la ratlla dels seus ulls la llenca florida d'un balcó romàntic. Quan li vingué la son al botze de la missica i de les converses, es retirà al seu camarot, amb la naturalitat d'un home familiaritzat amb tot el món en el seu exil: «Bona nit i bona hora.»

L'endemà volgué veure sortir el sol. El seu principi actiu s'alegrava de les mil carícies marines perquè anava altra vegada de cara a les seves activitats, voltades dels perills que fossin.

Per això i per allò altre, quan senti parlar uns artistes que viatjaven en el mateix barco de «els homes de les ciutats d'ànima metal·lizada» i «d'entranyes impermeables a tot idealisme»... amb commiseració d'home a qui certs trets ja no fereixen, se'ls mirava i semblava que pensés: I què sabeu vosaltres, galifardeus, del metal·l? I què sabeu vosaltres d'idealisme?—

JOSEP LLEONART

Illustració de J. L.

Per distracció, psicològicament explicable, però l'urga per a explicar-la aquí, en el meu conte del número passat, finals de la segona columna, valgu escrivir: «un lloc de Moscou (encara no era Petrograd)». Calla Petersburg i no Moscou, tota ho sabem. Però com que si no ho feia constar podria ser dit que és que no ho sé... — J. L.

Il·lustracions d'Alexandre Coll

L'es- port a

Heus aquí una gentil jovencella exquisidament abstreta seguint les jugades del partit. El seu enciser descuit ha permès a l'artista copçar i recollir tota la gràcia elegantíssima i la finor aristocràtica del seu cos.

Gentilíssima damisel! Tot a la festa sembla fer-se per a ella sola. Corren els cavalls, el joc esdevé més i més abasagador, més que l'entusiasme barroer i cridaire és l'interès asserenat i contingut que s'imposa i entretant el *whisky and soda* resta oblidat sobre la taula. Els ulls, l'atenció, la pensa (i qui sap si també el cor) són estranys a tota cosa que no es relacioni amb el joc.

Es cap al tard. La posta del sol ha deixat un cel tot abran-

Cata- lunya

dat, vermell com el foc del desig i encès com la flama de l'amor. Ha acabat la festa i muntat sobre el nobilíssim cavall passa l'heroi de la diada. Coneix l'embriaguesa de la victòria i sent

una joia fortíssima, no sabent què l'enlluerna més: l'èxit o el poder passar cavalcant majestuosament per davant la damisel·la com ofrenant-li tota la glòria de la victòria.

Totes aquestes sensacions les suggereixen mestriolament els dos boxos d'En Canyelles que es complaïen en reproduir. Riquesa de detalls, finor de línies i de conjunt. El bon gust de la casa Prats—Fernando, 29—en triar un semblant reclam pels seus capells es ben mereixedor d'una lloança.

GIORNADA DELS 10 KILOMETRES

Fot. Colomé

A L'AUTODROM DE TERRAMAR

Les noies i els esports

Aquí teniu un salt que no desdii en res dels més reeixits que pugui fer qualsevol esportista masculí.

Una jugada del partit de foot-ball entre els equips del Femina i el Muguet, jugat a l'Estadi Elisabeth.

Heus aquí una de les campiones del Gran Premi de les Patinetes, que es corri sobre l'esplanada dels Invàlids, de París.

Tanmateix les futures jo-vincei-les excel·liren bellament i feren un fluïdíssim i brau comès a les originals carreres de patinetes i bicicletes.

Malgrat el seu caire infantil el concurs tingué tot l'aspecte d'una palestra esportiva de les de debò; els premis repartits passaren de set mil francs i el nombre de «corre-dors» arribà a quatre cents, entre noies i nois. El públic—no cal dir-ho—

Fotos H. Manuel

fou nombrosíssim i és de creure que disfrutà una bella estona, tan rapidament passada com intensament divertida.

Ben mirat, alguns organitzadors de casa nostra ja es donarien per ben contents d'assolir un èxit semblant.

Tot amb tot trigaràn molt a donar-nos una cosa tan original i simpàtica.

Altrament, potser ens arriscariem a dir una cosa i és que per arribar a organitzar concursos infantils com el Gran Premi de les Patinetes cal haver assolit un mestratge en l'organització d'altres més seriosos concursos.

ENTRENAMENTS A L'ESTADI ELISABETH

CONCORRENT A LES REGATES DEL SENA

Bells objectes

Amb el mes de Desembre comença la temporada dels presents i regals: estrenes de Nadal, estrenes d'Any Nou, dels Reis.

La gran il·lusió que aquestes màximes diades porten als infants perdura encara en els grans els quals reben els obsequis que els són oferts amb la mateixa joia que els petits les presentalles de l'arbre de Nadal i les dels màgics Reis d'Orient.

A voltes, però, donar una estrena ofereix un conflicte de no tan fàcil solució com sembla. I és que un regal no solament implica la dificultat d'una tria escaient sinó també la de resultar del gust de l'ofertor.

Les frivolitats resolen aquest conflicte admirablement. Son encisades i delicades com les flors, tenen tota la subtilitat de la gràcia i són ben rebudes sempre.

I és natural. Mireu sinó el conjunt i la varietat de la plana present i us convencereu com amb ben poqueta cosa pot donar-se una bona alegria i fer un bon present a l'ensens a qualsevol persona que es pretengui homenajar.

Frivolitats, futeses de no res, aparentment, però a voltes són una veritable obra d'art en miniatura.

Llurs línies serveixen la mateixa harmonia de les grans obres i s'acompanyen a més a més amb la més estricta justesa de línies i de volum amb la més equilibrada harmonia de colors i de tons.

Petits, insignificants objectes però veritables, indiscutibles obres d'art. De sempre l'Extrem Orient ens ha donat en aquest sentit la millor i més feient ensenyança. De tot hom són prou conegudes aquelles grans exquisitats en miniatura de les quals són mestres així com també les estupendes creacions que assoleixen emmarcant-les però dintre els límits més reduïts i, qui gosarà discutir llur valor artística més pura i absoluta?

I no són pas només el gran món i la millor societat els que tenen en preferència aquestes excel·lents creacions que designem avui sota el nom genèric de futeses. Precisament un escriptor francès senti també amb força punyent l'encís d'aquestes futeses i en uns versos de la seva primera època, Jean Cocteau, escribí unes estrofes que l'elefant aquí mateix reproduït ens ha dut a la memòria.

Deia el poeta:

«petits elefants de jade
color d'absenta i de taronjada»

Aquest elefant, aquestes futeses ens fan recordar per altra banda i sota un aspecte ben distint del suara esmentat, el marc on sovint els veiem exposats: els aparadors.

Tots, llegidors, llegidors, s'hauran aturat qui sap les vegades davant dels aparadors de moltes botigues, i quan més luxoses i elegants més estona hi hauran romangut.

Parats davant dels vidres hauran contemplat la llusor i el brillanteig esclatant d'un sens fi de futeses que bo i ésser diablement temptadores apareixeran però com voltades d'una llei de fredor.

No cregueu pas que amb aquest però es pretengui llevar cap importància als aparadors. Res d'això. Prou sabem l'indiscutible poder d'aquest gran reclam del comerç i de quina manera, encisant de bell entuvi els ulls de l'espectador, arriba a emmestrir-se de tota voluntat i a desvetllar sovint cobejances abassagadores, dissenys turmentosos. Però malgrat això és certesa evident que tots els objectes exposats dins

per a regals

d'un aparador per sumptuosos o artístics que siguin careixen de l'alta i positiva valor que només adquireixen en posar-se en contacte amb la vida i en conèixer el fregadit de l'us.

Un exemple d'això prou l'haureu constatat amb els collars. Quin esclat el seu dintre l'aparador rutilant de la joieria! Però aquell esclat quina valor no assoleix en lluir al damunt de l'albura immaculada d'un coll o d'un escot insinuant!

Tanmateix, heu's aquí un altre exemple: Una bossa.

Compareu-la exposada a l'aparador i lluint dins l'estoig de la mà. Veureu com la comparació la favoreix qui sap-lo i en prendre vida—diriem—no sabem que admirar més: la gentilesa de les mans o l'elegància de la bossa.

Gentilesa de les mans, elegància de la bossa. Tot això encara ens diu la continuïtat afortunadament no extingida de les dolces feminitats però, malgrat això la correntia iniciada temps ha s'accentua de mica en mica.

Les dones, bo i sentir-se feministes adopten (a voltes estrafan) els usos i els abusos masculins.

Ja no fa cap estranyesa veure una dona duent el volant d'un auto; les cabelleres llargues han semipassat a millor vida (qui dirà, però, que la darrera paraula de la moda capilar serà definitivament la d'avui) i la imaginació prou voleiadissa de les dones no s'absté pas de la companyia ténue i fugidera de la fumero-la blavissa de la cigarrera.

Fet i fet tota la vida es desfà en fumeroles: fum de glòria, fum de vanitat...

Però l'ensomni del fum necessita la realitat del foc i per tal d'assolir aquesta realitat les dones no s'accontenten pas amb imitar

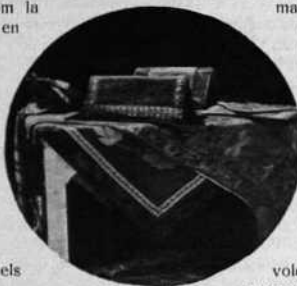
solament qualsevol vulgaríssim fumador.

Les dones en tota cosa han de posar, i posen, una mica de llur gràcia, de llur fantasia voleiadissa. Tenen el sentit del bon gust i saben que una caps de llumins dintre la bossa o damunt de la tauleta coquetona no resulta pas massa escaient. La caps de llumins deixen pels fumadors. La fumadora, en canvi, com que ha fet del fumar una cosa decorativa necessita que tots els estris precisos no desentonin d'aquest decorativisme i, menys encara, que resultin massa... masculinitzats.

Quantes creacions no han posat a l'ordre del dia les exigències de la moda? Són, indubtablement, infinites i, filles del caprici, tenen una vida efimera, fugaç. Viuen un just instant, però, a voltes, un instant val tant com un espai llarguíssim de temps. I és natural, tota una vida—per llarga que sigui—no assoleix de vegades l'enluernador flamareig de glòria, de joia, d'il·lusió que dura només un instant, si voleu, però que és un instant que compta, que pesa enormement.

I d'aquesta mena és la vida de les frivolitats. Neixen, triomfen, s'imposen, amb una celeritat vertiginosa. Talment sembla que en llençar-se a la vida ja tenen guanyades per endavant totes les voluntats. I una volta assolit el triomf, guanyat el definitiu domini públic, són foragitades desseguit i d'una manera tan ràpida com la seva pròpia creixença, per una nova innovació que totjust nascuda ja coneix la plenitud de l'èxit.

Aquesta vida efimera, tan afina a la seva consistència gairabé alada, com aquell que diu no deixa rastre del seu pas. Millor dit, si que en deixa però és un rastre subtil, invisible: una mica de polsim de joia, d'encens d'il·lusió o de claror d'entusiasme que resta escampada dintre munió d'ànimes femenines tan alades i voleiadisses com les frivolitats.

DUES INSTITUCIONS

UNA ESCOLA I

De totes les diades de l'any cap de més assenyelada que la de Nadal. El prestigi d'aquesta festa, familiar per excel·lència, no ha vist minvar mai el seu encís. De temps immemorial l'han cantada els poetes i, encara avui, el pas de cada anyada ens deixa nous cants i noves poesies. Així mateix ha donat motiu a bon nombre de creacions literàries: contes, fantasies, novel·letes, etc. I ja no cal dir com l'Es-

glésia i tota la cristianitat ha festejat de sempre la màxima diada remembradora de la naixença del Déu fet Home.

La festivitat del Nadal no serva però arreu unes mateixes característiques bo i basar-se sobre el mateix motiu. Així, per exemple, el Nadal rus té un caient eminentment religiós que no guarda cap relació amb el Nadal alemany ni l'anglès i, menys encara, amb el nostre.

No creguessiu però que el Nadal d'aquí quedí tan sols limitat, com en aparença podria creure's, a les excel·lències d'una taula ben parada, amb abundància de vins generosos, els corresponents torrons i l'imprescindible paó. No, nosaltres creiem copsar del nostre Nadal un alt sentit de gran festa, la festa més grossa i de més caràcter de tot l'any. Festa familiar, records d'infància, taula pairal de cada llar... Vostra diada no passa, la llima del temps la respecta i amb gran justesa la defineix el vell adagi popular que diu «per Nadal cada ovella al seu corral.»

Ultra el seu prestigi, el Nadal té encara el d'ésser la portalada que s'obra a l'any nou que s'apropa i, ja de lluny, veu venir els mirífics Reis d'Orient. Voleu meravella més gran? Nadal, Any Nou, els Reis!

Diades plenes d'il·lusió i d'esperances en les quals, al voltant d'una taula on és acoblada tota la família, són donats a l'oblit engúries i neguits i semblen estrenyer-se els lligams de germanor i es coneix, potser per uns moments tan sols, l'inefable profund sentit que enclou el símbol que repre-

senta el Naixement i el cant que en la meravellosa nit les voladúries angelicals llençaren als espais: Pau als homes de bona voluntat!

Aquesta pau als homes de bona voluntat, aquest símbol del portal de Betlem! Quantes vegades no són però una cosa inassolible, impossible de conèixer ni de gaudir a munió de necessitosos, a munió de pobres abandonats, petits infants, la majoria de les vegades, que coneixen només les inclemències de la vida més dura, més despullada. Per aquests serà una mentida l'encís nadalenc tal volta per molt de temps—qui sap si per tota la vida—.

Però, en canvi, i fent contrast amb això hi han al món unes poques ànimes escollides que talment semblen posseir un nobilíssim anhel i donen taula tot l'any a pobres infants

EXEMPLARS: UNA OBRA

UN HOSPITAL

que no en tenen i donen, encara, una llar als que gairabé no l'han coneguda.

Tal cosa podria dir-se d'aquests dos models d'institucions que haurien d'ésser models de bon nombre d'altres institucions semblants.

Dues institucions: una obra. Per a lloar aquesta obra molts recorririen a una tirallonga abusiva d'adjectius llauda-

toris, nosaltres però, amics com som de la sobrietat i de dir el màxim de coses amb un mínim de paraules, direm que més que tractar-se d'una obra caritativa es tracta aquí d'una obra representativa d'un caràcter. D'un caràcter que estima aquest amor que és caritat i que necessita que aquest amor no sigui dels que radiquen només en paraules fugitives malgrat la seva dolcesa fingida.

Els caràcters autèntics no solen ésser gaire agradosos de les paraules. Condemnen al silenci les sonoritats de la pròpia verbola—adhiuc, com en el cas present, s'amaguen darrera l'incògnit—però condensen, en canvi, llurs afany en la plasmació corpòrea i vital de la pròpia obra.

I treballant anònimament arriben a fundar institucions com aquestes que esmenten unes escoles i un hospital gratuït per a nenes i nens pobres.

La caritat, tal com l'enten la vulgaritat de la gent, està a l'alcanç de tothom. Ara, la caritat tal com la practiquen els directores d'aquestes institucions, ja és una altra caritat i la seva primera virtut és que ni ho sembla ni s'ho diu.

Ambdues institucions estan montades d'una manera

excel·lent, perfecte i d'acord amb allò més avançat de la ciència. No curen d'elles mans mercenàries ans els mateixos fundadors les regenten i vetllen els més petits detalls.

Va patrocinada aquesta obra sota el nom de Nazareth.

Nazareth! Heus aquí un mot que és un símbol que pot esdevenir un programa que s'adiu molt bé al sentit d'aquestes diades plenes de dolça, refinada i elegant imitació, feta arribar tota càlida al cor dels infants.

Els bells

Són innombrables els detalls que ens diuen a cada moment i de diverses i múltiples maneres que el bon gust ha arrelat i s'ha desenvolupat de faisé indiscutible dins la bona societat.

Hom constata això per un sens fi de detalls del vestir i de les toilettes femenines, pels amoblaments i decorats d'interiors, pels bibelots i objectes artístics que s'adopten en l'ornamentació, pel coneixement i la bona tria d'estils que el públic sap fer.

Evidentment el bon gust campeja a casa nostra i a voltes sembla tament que una pruïja ens domina: la d'assolir-ne una senyoria absoluta.

I així veiem com l'argenteria, la ceràmica, els mobles, l'art decoratiu, etc., han sofert una evolució altament d'acord amb les normes del gust més exigent.

També dins l'art del llibre sembla iniciar-se un moviment semblant i és que un llibre ultra la seva valor pot adquirir, per gràcia de l'enquadernació, la d'objecte artístic.

Bona prova donaren d'això els mestres enquadernadors antics que ens deixaren estimadíssimes joies d'art. L'enquadernació no és pas, ni té d'ésser, respecte al llibre un simple preventiu contra el rosec del temps sinó, més aviat, com una mena de condensació de l'esperit, de l'estil i del gust de l'obra cristal·litzada en les primors del relligat.

Es precisament per l'enquadernació dels llibres que podrem establir una més ajustada interpretació del bon gust i del caràcter del seu amo, ja que en aquesta branca de l'indústria cap obrador llençarà al mercat creacions altament valuoses i artístiques si no és sota l'exigència d'una comanda.

L'art de l'enquadernació ha prosperat sempre més aviat pels capricis o fantasies dels aficionats que no pas com a negoci.

La coberta del llibre hauria d'ésser una obra d'art com el llibre mateix. Totes les fórmules d'Art que sobre aquest punt arriben de l'Orient, Xina, Japó, Pèrsia, són orientades en semblant sentit: de-

decoracions inèdites, colorits i detalls originals.

Aquí, que tan bona acollida han tingut les laques, vingudes també d'Orient, hem d'adoptar, així mateix, per l'enquadernació dels llibres les mateixes característiques: personalitat, fantasia i bon gust.

Acoblats aquests tres elements vegeu quins resultats reeixits i d'un mèrit positiu ha assolit la casa «Enquadernacions Subirana, S. A.» dels tallers de la qual han sortit els exemplars que reproduïm.

Naturalment, però, que encara no hem arribat als refinaments ni a les exigències d'un Des Esseintes que no admities, en vulgars edicions, els autors pels quals sentia predilecció.

relligats

La dèria d'aquest extremista no sols radicava en les encuadernacions ans també en la tria del paper i dels tipus de lletra. Per això, havia fet compondre per ell sol determinats volums que obrers especialment contractats tiraven en premses de mà. Adés es servia de tipus d'esvelt i pur caràcter per a la reimpressió de vells llibrots de gust arcaic; adés feia venir d'Anglaterra o d'Amèrica lletres noves per a la confecció de les obres del present segle; adés es dirigia a una casa de Lille que des de segles ençà posseïa tot un joc de tipus gòtics; adés, per fi, requissava l'antiga impremta

Enchedé, de Harlem, la fundició de la qual conserva els punxons i els troquets dels caràcters anomenats de cortesia.

I pel que fa referència al paper, fins havia arribat—cobejós de fugir de la prosaica vulgaritat— a encarregar-lo especialment, segons el seu caprici. Adhuc adoptà un paper d'emboïcar perfeccionat, blauenc, sonor, una mica tiés, en la pasta del qual s'hi barrejaven llantietes d'or.

De semblant manera havia arribat a assolir llibres únics, de formats inusitats que feia relligar superbament en seda antiga, en pell de bou estampada, en pell de cabra que ornamentava amb tanques i motlures adequades.

Es clar que avui dia som lluny d'un refinat extremisme semblant però es comprén que l'home que estima els llibres pregonament arriba a apassionar-se de semblant manera per aquests, en apariència, petits detalls.

Sigui com sigui, sols aquell que estimi molt els llibres i arribi a copsar-ne llur valor absolut podrà seguir les passes d'un Des Esseintes, en els determinis del qual hi predomina més la força d'un crític candent i d'un refinat, malaltís de tan sensible, que no pas d'un simple capriciós.

El caprici quan no s'acompanya d'un fons artístic i d'un sentit superatiu de la vulgaritat carrinclona, és un caprici que no compta.

Avui a Catalunya comença a llegir-se de

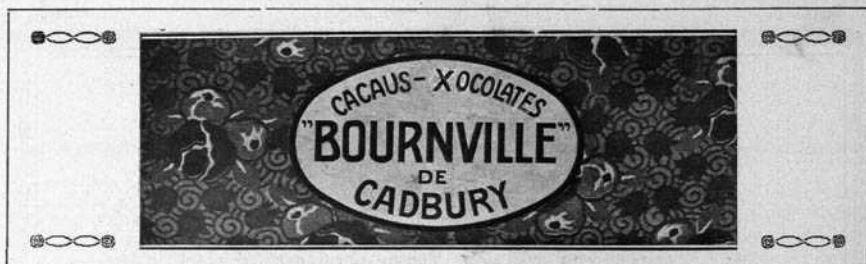
debó i la biblioteca ja no és una cosa intrombable a la majoria de les llars. Però en tota biblioteca hi correspon uns joells: els llibres preferits, els quals han estat revestits d'una coberta digna.

Un llibre així no sempre és assolible, malgrat el desig de posseir-lo i per això pot esdevenir, a voltes, el millor regal o l'estrena més preferida.

I si per l'encuadernació d'un llibre podem establir una més ajustada interpretació del bon gust i del caràcter del seu amo, encara més ho podem establir de la persona que el regala.

Regalats o adquirits, caprici o bon gust, tan de bo arribessin un dia a les exigències bibliogràfiques més fastuoses.

El millor present per a
Nadal, Cap d'any i Reis
és un bon llibre

Llibres per a noies
Llibres per a nois
Llibres per a tothom

Llibreria Subirana - Portaferrissa, 14

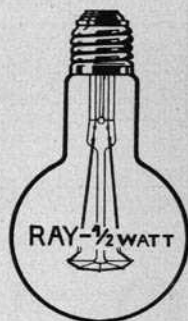
Clavell Germans

S. en C.

Bombetes RAY

Monowàtiques;
de $1\frac{1}{2}$ Watt; de
totes menes i formes
Són genuïnament
catalanes

Fàbrica a Mataró
Carrer d'En Biada, 5
Dipòsit a Barcelona
Rb'a. de les Flors, 16

Galerics Layetanes

Corts, 613

Sala d'Exposicions
Decoració
Mobles antics i moderns
Pintures
Escultures
Objectes per a regals

Mobles : Decoració : Tapiceries

IMPORTANTS TALLERS

Successors de

DOMINGO Y SABATÉ

Gran Exposició
d'Habitacions

Nous Models

Medalla d'Honor a

Vendes a l'engròs
i al detall

Preu Fixe

l'Exposició del Mòble

La importància de la casa permet vendre amb un 50 per 100 d'economia

EXEMPLE: Un pis complet de
5.000 ptes. podem donar-lo per 3.400 ptes.
un de 10.000 " " " " 7.000 "
i un de 20.000 " " " " 14.000 "

Disponibles 150 habitacions per a la combinació de pisos, des de 2.500 fins a 50.000 pessetes, compostos de Dormitori, Menjador, Saló i Sala de rebre

No tenim cap sucursal en lloc central de la ciutat per a fi de beneficiar als nostres compradors.

La nostra organització de tallers ha provocat una "gran baixada" de preus

Tallers i Saló de venda: Sans 112-114 : Barcelona : Tel. 575 H.

CAIXA MUTUA POPULAR

—Oh! N'hi ha el doble dels que hi he posat!

Societat Cooperativa d'Estalvi i Crèdit

Via Layetana, 7 - BARCELONA